

80% chó ở vùng nhiệt đới và 17 - 20% chó ở vùng ôn đới. Giun trưởng thành sống trong ruột non chó con dưới 3 - 6 tháng tuổi; mỗi ngày giun đẻ khoảng 200.000 trứng, trứng giun theo phân chó ra ngoài và có thể sống ở ngoài môi trường; khi chó ăn phân, do chế độ miễn dịch, giun trong ruột sẽ bị đẩy ra ngoài. Nếu chó con nuốt trứng giun, một số ấu trùng lên phổi và phát triển thành giun trưởng thành ở ruột non, một số khác tiếp tục đi lang thang trong các cơ quan nội tạng. Khi chó ăn lên và có thai, ấu trùng chui qua lá nhau, nhiễm vào bào thai, hoặc vào tuyến vú gây nhiễm cho chó con khi chúng bú mẹ.

Người nuôi nuốt phải trứng hoặc ấu trùng là trẻ em chơi đất, chơi với chó, hoặc người làm nghề nghề gặt hái với chó... Trứng ruột non, ấu trùng giai đoạn II chui ra khỏi trứng vào vách ruột, theo máu lên gan, phổi, não, tim, da, cơ, mắt...v.v. Tại đây, ấu trùng có thể sống đến vài tháng, thậm chí nhiều năm, và vì cơ chế sang người nên chúng không bao giờ phát triển thành giun trưởng thành. Bệnh giun đũa chó ở người có thể gây ra 3 hội chứng: u hạt do ấu trùng, ấu trùng di chuyển nội tạng (gặp trẻ nhỏ 1 - 4 tuổi nhiễm phân người), ấu trùng di chuyển mắt.

LÂM SÀNG

Việc gây bệnh của ký sinh trùng *Toxocara canis* ở người xảy ra một cơ quan nội chúng di chuyển đến và ký sinh, có thể gây nên tổn thương với những triệu chứng đa dạng và hậu quả khác nhau. Các triệu chứng của bệnh tùy thuộc rất nhiều yếu tố như: nội tạng bị cơ thể ký sinh trùng, số lượng ấu trùng, thời gian bệnh nhiễm cũng như tùy thuộc vào phần nào miễn dịch với ký sinh trùng của những ký chủ khác nhau...v.v.

- Trẻ em, bệnh khởi phát đột ngột. Bệnh nhân sốt nhẹ, thoáng qua; ăn ít, gầy yếu, tiêu chảy, buồn nôn, ói mửa; đau cơ và khớp; ho hoặc ra đờm có bọt chứa ái toan, khó thở đang suyễn, thâm nhiễm phổi; da nổi dát đỏ hoặc mẩn ngứa, hàng ban đa dạng, phù quince; gan to, cơ, mắt nhợt nhạt, không đau; đôi khi lách hơi to.

- Người lớn, đôi khi nhiễm không triệu chứng, đôi khi sốt nhẹ, mệt, nội môn đồ, ngứa, khó thở đang suyễn, có thể giảm thể lực mệt mỏi do viêm hạt võng mạc hoặc viêm nội nhãn mãn tính.

- Ngoài ra bệnh còn có thể biểu hiện ở khớp, cơ, da, tim hoặc tổn thương thần kinh trung ương do ấu trùng xâm nhiễm vào não, có thể có cơn động kinh hoặc với các triệu chứng kèm theo đặc trưng của cơ quan bệnh khác.

CHẨN ĐOÁN

Việc chẩn đoán xác định thông qua chẩn đoán lâm sàng.

Chính vì không có giun trưởng thành nên việc tìm trứng giun để chẩn đoán bệnh này người là điếu không thể mà phải dựa vào xét nghiệm máu để chẩn đoán.

1. Triệu chứng đặc trưng

- Bạch cầu trong máu tăng đến 10.000 - 100.000/mm³, trong đó bạch cầu ái toan chiếm 50 - 80%. Tuy nhiên bạch cầu có thể không tăng trong thể bệnh nhẹ.

- Globulin tăng hơn bình thường 10 - 15 lần, nhất là IgE và IgG.

2. Chẩn đoán xác định

- Các kỹ thuật như: sinh thiết, cấy định bệnh, ngưng kết hồng cầu, miễn dịch khuếch tán, miễn dịch điện di, miễn dịch huỳnh quang...v.v có giá trị chẩn đoán song không cao và thường có phản ứng chéo, dễ dàng tính giá trị ...

- U hạt hoặc ổ loét apxe có thể xuất hiện trên phim chụp CT Scanner với hình ảnh giảm âm giảm nhẹ thể thực viêm nhiễm.

- Hiện nay kháng nguyên ngoại tiết - phân tiết (Toxocara excretory- secretory antigen) và miễn dịch men ELISA cho kết quả đáng tin cậy.

Test huyết thanh miễn dịch ELISA rất có ích trong chẩn đoán. Song ELISA đặc hiệu kháng nguyên giai đoạn đầu trùng song có hiệu quả và dễ nhầm lẫn với các test chẩn đoán khác như huyết thanh đặc hiệu /hợp phần miễn dịch tiên với kháng nguyên trong huyết thanh *Ascaris* đặc hiệu bệnh kháng thể gây ra phản ứng chéo.

ĐIỀU TRỊ

Hiện tại có rất nhiều loại thuốc trên thị trường có hiệu quả với bệnh ký sinh trùng giun đũa chó người, và được sử dụng hầu hết các bệnh viện:

1. Thiabendazol 25mg/kg cân nặng, hai lần/ngày trong 21 ngày.
2. Diethylcarbamazin 3mg/kg cân nặng 3 lần/ ngày trong 21 ngày.
3. Albendazol gần đây cũng cho thấy có hiệu quả trên truồng hợp nhiễm giun đũa chó, với liều cao 800mg/ ngày trong 2-3 tuần.

Corticoid hay thuốc kháng histamin thường dùng cho các trường hợp khó thở, viêm mũi...

ĐI PHÒNG

- Không cho trẻ con chơi với chó, nhất là chó con; theo dõi sạch sẽ bàn tay; chùi rửa mọi hành động như đi vệ sinh nhà.

- Chăm sóc chó ra công viên, bãi cát, v.v... Tránh tiếp xúc giun cho chó con và chó có thai.

Hiện nay Khoa vi sinh Bệnh viện Đa khoa Quận Nam đã trang bị máy ELISA và triển khai khám thu thập

Người tham khảo

1. *Giáo trình Ký sinh trùng y học, ĐH. Y Dược Tp. Hồ Chí Minh, 2004*

2. *Toxocara canis và Toxocara cati một bệnh gây ra do ký sinh trùng, Ths.Bs. Huỳnh Hng Quang, 2008*

3. *Bệnh giun đũa chó, mèo và những điều cần biết, www.phongchonggiunsan.com*